Recensie: My Sweet Panther ****

HetPaleis
vrijdag 22 maart 2024

foto © FroeFroe

Recensie:
Mag je één man zomaar doden om een hele stad te redden van het failliet? Uiteraard mag dit niet! … Maar wat als die man niet helemaal onschuldig is? Wat als … ? Hoever kan je de voorwaarden aanpassen alvorens de inwoners van de stad hun geweten inruilen voor geld? Dat is het centrale thema van 'My Sweet Panther' van Theater FroeFroe en Theater Stap. De voorstelling is gebaseerd op het toneelstuk 'Het Bezoek van De Oude Dame' van Dé¼rrenmatt en combineert traditioneel toneel, poppenspel en muziek tot een inclusieve theatervoorstelling waarbij acteurs met een mentale beperking de spelersgroep van Theater FroeFroe aanvullen. Dit maakt van 'My Sweet Panther' een multi-dimensionele voorstelling. Je hebt het gegeven van het geslaagde samenspel van minder valide en valide acteurs. Je hebt de confrontatie met een serieus moreel dilemma en de valkuilen die daaraan gekoppeld zijn. En dat alles mag je beleven in een wereld met heel eigen regels, namelijk: de wereld van het poppenspel.

'My Sweet Panther' brengt het verhaal van een saaie, grijze stad die na het sluiten van de fabrieken in armoede is gehuld. De stad is zo onaantrekkelijk geworden dat de meeste treinen er al lang niet meer stoppen, maar er gewoon voorbij rijden. Voor één keer echter staat de stad in rep en roer omdat de komst van de rijke multimiljardaire Claire Zachanassian wordt aangekondigd. Claire was in haar jonge jaren inwoonster van de stad en het vriendinnetje van de geliefde winkelier Schill. De burgemeester hoopt dat Schill haar kan overhalen om een grote som geld te schenken aan de stad zodat die weer kan floreren.
Claire Zachanassian blijkt een behoorlijk excentrieke persoonlijkheid te zijn geworden. Ze doet alsof ze met geld alles kan bekomen, heeft een panter als huisdier en heeft een doodskist tussen haar bagage mee. Ze blijkt bereid te zijn om de stad vijf miljard te schenken op één voorwaarde: ze wil gerechtigheid. Ze wil dat de stedelingen hun geliefde Schill doden. De burgemeester is onthutst en schreeuwt meteen: "Wij zijn geen moordenaars!" Claire is teleurgesteld in die reactie maar weet dat het zaadje geplant is.
Schill merkt al meteen een hele verandering in de houding van de bewoners van de stad. Met het idee van "de schenking" in hun achterhoofd gaan heel wat onder hen zich wat meer luxe kopen … op krediet. Hoe gaan ze die schulden ooit inlossen? Schill wordt erg achterdochtig. Wanneer dan ook nog eens de panter van Claire uitbreekt en de burgemeester alle burgers bewapent, voelt hij zich mee opgejaagd wild. Gelukkig was hij geliefd in de stad. Maar aan die status komt al snel een einde wanneer bekend raakt hoe gemeen Schill zijn geliefde Claire vroeger behandeld heeft.
Hoe lang kan Schill het zwaard van Damocles dat boven zijn hoofd hangt nog ontlopen? Hoe lang duurt het

Dit artikel en zijn foto zijn auteursrechtelijk beschermd.
Herdistributie zonder schriftelijk akkoord is verboden.
This article and its picture are copyrighted.
No redistribution allowed.

nog voor de verleiding van de vijf miljard sterker is dan het morele kompas van de stedelingen?
Je zal het maar meemaken: het ene moment word je geprezen als de toekomstige burgemeester van de stad en niet zoveel later staat er een prijs op je hoofd die maakt dat je zelfs je vrienden niet meer durft te vertrouwen. Dries De Win kruipt in de huid van winkelier Schill en is daarmee het enige personage dat niet door een pop vertegenwoordigd wordt op de bé¼hne. Dit heeft als grote voordeel dat zijn mimiek en lichaamstaal in schril contrast staan met de onveranderende gelaatsuitdrukkingen van de andere personages. Het is als publiek dan ook makkelijk om je in dit personage in te leven, zelfs als blijkt dat hij een smeerlap was. Wanneer je Dries De Win daar ziet staan met zijn koffertje voor zijn borstkas geklemd en die gespannen blik in zijn ogen, voel je met hem mee hoe hij ingesloten wordt door de stedelingen.
Dat gevoel van medeleven heb je niet met het personage van Claire. Annelore Stubbe is poppenspeelster achter deze figuur en kan zich verstoppen achter het kille, expressieloze gelaat van de pop. Dit maakt dat de excentrieke Claire een nog killer personage wordt dan haar acties doen vermoeden. Doordat je naar het witte gezicht van een pop zit te kijken, is er geen enkele emotie af te lezen wanneer ze vraagt om Schill te doden voor de gerechtigheid. Bijgevolg krijg je een automatische aversie voor dit personage. Het boeiende van de keuze om voor Claire een pop te gebruiken, is dat zelfs wanneer je hoort hoe ze heeft afgezien omwille van wat Schill haar heeft aangedaan je nog altijd geen emotionele band met haar krijgt. Net als haar gelaatsuitdrukking laat het je neutraal. En toch …
Op een rationeel niveau begrijp je best wel waarom ze hem dood zou willen. En daar komt het hele morele dilemma naar boven: Mag je één persoon doden om velen te redden? Nee? Maar wat als die nu de oorzaak blijkt te zijn van al de tegenslag die de stad ervaart? Wat als men daarmee onrecht kan rechtzetten? Wat als we dat nu eens democratisch organiseren? Wat als we de keuze bij die persoon zelf kunnen leggen? Het is deze ethische kwestie die voor een heerlijke spanningsopbouw zorgt in 'My Sweet Panther'. Waar je merkt dat er bij de start van het toneelstuk een nogal chaotische, hoopvolle verwachting leeft, evolueert het al snel naar een ongemakkelijke onrust die je omwille van de muzikale omlijsting met gitaarklanken en zang van Sinay Bavurhe als publiek ook heel sterk aanvoelt.
'My Sweet Panther' confronteert de toeschouwer met de vraag naar de waarde van geld en de vraag of je met geld alles kan kopen. Wanneer wint geld het van morele waarden? Wat als je schulden hebt gemaakt en dat "bloedgeld" je makkelijke uitweg uit de miserie is? Dan komt de vraag of het wel zo "makkelijk" is. Blijkbaar zien de stedelingen het geld wel zitten, maar is niemand echt bereid om zijn handen vuil te maken.
Het is allemaal behoorlijk straffe kost. Niet dat we nu meteen depressief de voorstelling verlieten, maar het was toch behoorlijke stof om over na te denken. Toegegeven, de geweldige pop van de panter en hoe die bijna levensecht beweegt alsook de kleine muzikale intermezzo's luchten de boel iets op, maar het blijft wat ons betreft toch wat aan de zware kant voor jongeren onder de 15 jaar. Een jongere van 12 leeft nog te veel in zijn/haar/hen eigen, kleine cocon om zich met deze grotere morele vraagstukken bezig te kunnen houden.
Van 15 tot 95 zou een passendere omschrijving van de doelgroepleeftijd zijn. In deze groep gaat men waarschijnlijk ook meer respect hebben voor de geweldige prestatie van de acteurs van Theater Stap. Ze bewijzen dat integratie van personen met een mentale beperking in bepaalde toneelstukken perfect mogelijk is. Persoonlijk zouden we het dansje op de techno-muziek wel schrappen. Het brengt geen meerwaarde voor het verhaal en het doet echt te veel denken aan een dansje op het toonmoment van de kleuterklas. En dat terwijl je met een inclusief project juist wil demonstreren dat mensen met een mentale beperking veel meer in hun mars hebben dan de vooroordelen doen beweren.
< Sascha Siereveld >

Dit artikel en zijn foto zijn auteursrechtelijk beschermd.
Herdistributie zonder schriftelijk akkoord is verboden.
This article and its picture are copyrighted.
No redistribution allowed.